



Peter Hoekstra

Wilsbekwaam WilsONbekwaam

IZO werkconferentie 2024

Trouw, 21/3/24

'De angst overheerst, een verwarde persoon is een onacceptabel risico geworden'

Ester Bertholet is specialist ouderengeneeskunde

Leven

Vertrouwen

Verwachtingen

Verantwoording

Deskundigheid

Veiligheid

De centrale casus

- Dorien
 - 45 jaar
 - Woont zelfstandig met begeleiding
 - Heeft een dienstverleningsovereenkomst met MooiLeven
 - Gaat achteruit in haar gedrag vanwege drugsgebruik en omgang met drugsgebruikers
 - Er worden afspraken met Dorien gemaakt

Wilsbekwaam

&

Vrijheid

Wat weet jij van Wilsbekwaam / wilsonbekwaam?



Wat betekent Wilsbekwaam?

Je kan een besluit nemen

Je kan gevolgen (van het besluit) overzien

Je begrijpt de informatie die jou wordt gegeven

Je kan een afweging maken

Bij een wilsbekwaam persoon die instemt met een maatregel is er geen sprake van onvrijwillige zorg

De kern van Wilsbekwaam en Wilsonbekwaam ter zake

- Vanaf 16 is iedere Nederlander wilsbekwaam
- Tussen 12 en 16 is iedere Nederlander samen met de ouders wilsbekwaam
- Jonger dan 12 is iemand wilsonbekwaam

In principe is dus iedereen wilsbekwaam tenzij het tegendeel hiervan is bewezen.

Wat zijn hiervan de consequenties in ons werk?

Praktische voorbeelden

Iemand die wilsbekwaam is:

- Bepaalt zelf wanneer hij slaapt, wat en hoeveel hij/zij nuttigt
- Gaat zelf over het zorgplan
- Maakt zelf afspraken

Valkuilen uit ons vak:

- Handelen in opdracht van ouders
- Eigen norm projecteren op clienten
- Dagpatroon bepalen voor de client

Wilsonbekwaam

Iemand is nooit volledig wilsonbekwaam!

Vaak kan iemand nog wel een keuze maken, bijvoorbeeld op het gebied van voeding of kleding.

Iemand is wilsonbekwaam ter zake als:

hij zij de ontvangen informatie niet begrijpt, geen afweging kan maken en de consequenties van de keuze niet kan overzien, of geen besluit kan nemen.

Omgaan met de afweging

Afwegen of iemand wilsonbekwaam ter zake is:

Altijd door terzake deskundige!

Vooraf wanneer er behoefte is aan een afspraak of beperking van de vrijheden

- Begrijpt de persoon de informatie die wordt verstrekt
- Kan de persoon een keuze maken en de consequenties overzien

Proces Wilsonbekwaam ter zake vaststellen.

Bron: <https://www.nvo.nl/actueel/nvo-handreikingen-voor-zorgaanbieders-en-professionals>

Instrument voor de toetsing

- 1. Analyseren van de situatie (informatie begrijpen):**
 - a. Vermogen om relevante informatie te begrijpen
 - b. Vermogen om die informatie toe te passen op de eigen situatie
 - c. Vermogen om inzicht te krijgen in de eigen situatie
- 2. Overwegen van keuzemogelijkheden (informatie afwegen):**
 - a. Vermogen om keuzemogelijkheden te overwegen
- 3. Inschatten van effecten van de keuze (gevolgen overzien):**
 - a. Inschatten van gevolgen voor hemzelf
 - b. Inschatten van gevolgen voor anderen
- 4. Verhelderen van motieven voor de keuze (in staat zijn beslissing te nemen):**
 - a. Motiveren van keuze op invoelbare en begrijpelijke wijze
 - b. Vrij zijn van dwingende invloeden van binnenuit
 - c. Vrij zijn van dwingende invloeden van buitenaf
 - d. Motiveren keuze vanuit eigen waarden en doelen

Wilsonbewaam ter zake in relatie tot de WvGGZ en de WZD.

Komt ter sprake bij een nieuwe client of bij het bespreken van een beperking of andere maatregel

Iemand die wilsonbekwaam ter zake is heeft een (wettelijk) vertegenwoordiger

Bij het bespreken van een maatregelen (beperking, insluiting, medicatie buiten de richtlijn) bij een persoon die wilsonbekwaam ter zake is, is de gesprekspartner de vertegenwoordiger

Terug naar Dorien

- Is er sprake van onvrijwillige zorg?
- Is er een vertegenwoordiger in beeld?
- Is ze wilsbekwaam of wilsONbekwaam ter zake?

- Wat kan in deze casus de volgende stap zijn?

Vragen ?

Wilsbekwaam WilsONbekwaam

IZO werkconferentie 2024

Rechtspositie client

Client heeft vrijheid

Client is altijd wilsbekwaam tenzij

Afspraken worden met client gemaakt

Tenzij

Wilsonbekwaam ter zake, nooit volledig wilsonbekwaam

Wilsonbekwaam ter zake vaststellen door deskundige (bijvoorbeeld SO, AVG, Arts, VS)

Bij verschil van inzicht door onafhankelijke deskundige

Deskundige wijst vertegenwoordiger aan

Vertegenwoordiging door:

Mentor: Bewoner wilsonbekwaam terzake zorg

Bewindvoerder: Bewoner wilsonbekwaam terzake geld en goederen

Curator : Beide (zorg en geld en goederen)

Partner, vader, moeder, dochter, zoon

Bij zorginterventie opnieuw afvragen of client hiervoor wilsbekwaam of wilsonbekwaam is

Dossier controleren op:

Rechtspositie bewoner

Met wie zorgafspraken worden gemaakt

(bij wilsbekwaam: client zelf, bij wilsonbekwaam vertegenwoordiger)